

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 40—
za pol leta . R 20—
za četrt leta . R 10—
za 1 mesec . R 2-50

Za Ljubljano mesečno 3 R

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Amerika preti.

LDU Trst, 8. oktobra. Rimski »Il Messaggero« javlja iz New Yorka: »Associated Press« poroča iz Washingtona, da vlada marljivo proučuje način, kako bi napravila konec sedanjemu položaju v Adriji in v drugih delih Evrope, kjer se pojavljajo nacionalistični spori, ki so v veliko škodo za ugled mirovnega kongresa in ki

pretijo uničiti odločbe, sklenjene na podlagi sedaj ustanovljenih principov, katerih se ne more več ovreči. »Associated Press« dostavlja, da bi vlada Zedinjenih držav, če jadransko vprašanje ne bo rešeno v par dneh, bila prisiljena, ustaviti za hip vsako podporo, finančno ali pa drugo, evropskim državam, ki bi se ne hotele pokoriti.

Rusko-poljske meje.

LDU Moravska Ostrova, 9. oktobra. (CTU) Kakor poročajo pariške vesti, se je vrhovni svet glede vzhodne meje Poljske odločil za mejo kongresne Poljske iz leta 1815. Tako bi vzhodna meja potekala ob prejšnji ruski pokrajini Suvalki, in bi se

nadaljevala potem vzdolž rek Njemena in Buga do vzhodne gališke meje. Grodno, Bialistok in pokrajina vzhodno od te meje, ne bi pripadala Poljski, pač pa bi bil Brest Litavski poljsko mesto.

Ministrska kriza.

LDU Belgrad, 9. oktobra. Opozicijski blok bi moral danes dopoldne izročiti svoj odgovor dr. Pavloviću. To pa se ni zgodilo ob določenem času, nego šele ob 16. uri. Vsebinski odgovor je tajna. Govori se, da je opozicijski blok med drugim pristal na to, da postane dr. Pavlović ministrski predsednik, a pod pogojem, da vstopijo v njegov kabinet vsi ministri, ki so bili na Trifkovičevi listi in da dobe iste portfelje.

LDU Belgrad, 9. oktobra. Danes popoldne je imela Demokratska zajednica sejo, na kateri se je razpravljalo o vprašanih, ki so v zvezi z rešitvijo krize. Seje so se udeležili tudi socialistični ministri Korač, Kristan in Bukšeg. Jutri bo imela Demokratska zajednica zopet sejo in bo sestavila odgovor na današnjo noto opozicijskega bloka dr. Pavloviću.

Italijanski kralj odobril mirovno pogodbo.

LDU Trst, 8. oktobra. Italijanski kralj je podpisal dne 6. t. m. oba odloka, s katerima se ratificirata mirovna pogodba med Italijo in Nemčijo, sklenjena dne 28. junija 1919 v Versaillesu, in mirovna pogodba med Italijo in Nemško Avstrijo z dne 10. septembra 1919, sklenjena v Saint Germainu. Kakor poročajo italijanski listi, imata odloka naslednje besedilo: Na predlog vojnega ministra, državnega tajnika za zunanje stvari, in po zaslujanju svojega ministrskega sveta, smo se odločili izdati naslednje naredbe: Člen 1. Odobri se mirovna pogodba, sklenjena med Italijo in Nemčijo in podpisana v Versaillesu dne 28. junija 1919. — Odobri se mirovna pogodba, sklenjena med Italijo in Avstrijo, in podpisana dne 10. septembra 1919 v Saint Germainu. — Člen 2. Ta odlok bo predložen parlamentu v svrhu, da dobi značaj zakona. — Člen 3. Z drugim našim odlokom, ki se bo tudi predložil parlamentu v svrhu poznanosti, se bo določil dan, s katerim bo smatrati vojno stanje za končano z vsemi pravnimi in dejanskimi posledicami.

LDU Rim, 9. oktobra. »Gazzetta Ufficiale« (Uradni list) priobčuje naslednji dekret: Do proglašenja miru je prepovedano razširjanje vesti in objav, ki so nevarne za naš obrambo in za mednarodno razmerje Italije. Prepovedana je tudi vsaka objava, ki vsebuje žalitev ali sramotitev armade in mornarice.

Vprašanje Reke.

LDU Trst, 8. okt. »Corriere d'Italia« piše o reškem problemu: »Smatra se za verjetno, da se bo protizakoniti čin, ki so ga izvršile na Reki prostovoljske čete, v kratkem spravil v pravi tir s tem, da bodo legionarje D'Annunzia zamenjale v zasedbi reke redne čete pod poveljstvom generala Badoglija. General Badoglio bi prevzel Reko v svojo oblast in izjavil, da je storil to, ne da bi hotel kršiti pokorščino napram mirovni konferenci, čija končno veljavna rešitev jadranskega vprašanja bo na vsak način obveljala. Diplomacija in vse udeležene vlade si prizadevajo najti to rešitev, ki na noben način ne bo mogla biti popolnoma različna od one, katero narekujejo naši narodni interesi in naš narodni čim.

LDU London, 9. oktobra. (Dun. KU — Brezlično.) V nasprotju z vestmi, ki so se v zadnjem času razširile po inozemstvu, poroča Reuterjev urad, da Velika Britanija ni podvzela nikake samostojne akcije radi Reke. Ko je bil položaj pred kakim tednom tako zelo napet, so vse zavezne in pridružene države neoficijelno posredovale tako pri italijanski, kakor tudi pri jugoslovanski vladi, da bi ju zadržale od vsakršnega izzivajočega dejanja, ki bi napetost še bolj poostiril. Velika Britanija si je od vsega začetka prizadevala opustiti vse, kar bi moglo rešitev tega že itak skrajno težavnega problema še bolj otežiti. Reško vprašanje je bilo razen tega pred par dnevi predmet prijateljskega razgovora med zastopnikom britanske vlade in italijanskim poslanikom v Londonu, pri katerem se je poudarjalo, da je sedanji položaj skrajno nevaren.

LDU Pariz, 9. oktobra. (Dun. KU — Brezlično.) Britanska vlada je dne 7. t. m. izročila italijanskemu poslaniku v Londonu, markazu Imperialju noto, o kateri je poročala Agenzia Stefani in kjer izraža angleška vlada svoje začudenje nad dejstvom, da protizakonito stanje na Reki traja že tako dolgo. To posredovanje pa ni imelo značaja kakšnega poziva ali zahteve, kakor se je mislilo izpočetka, marveč je imelo samo v prijateljskih izrazih osvedočiti željo angleške vlade, naj se jadransko vprašanje reši čimprej mogoče.

Wilson.

LDU Haag, 9. oktobra. (Dun. KU). »Nieuwe Courant« poroča iz Washingtona: Zdravnik za živce dr. Dercam je povodom govoril, da je predsednik Wilson umobolen, izjavil, da je Wilson čil in svež. Njegovo zdravstveno stanje se boljša.

LDU Frankobrod, 9. oktobra. (Dun. KU) »Frankfurter Zeitung« prinaša z dne 7. t. m. vest newyorških listov, ki menijo, da je Wilson vsled tega bolan, ker ga je zadela kap.

Za ogrsko kraljestvo.

LDU Budimpešta, 9. oktobra. (Dun. KU) Poročevalce lista »Az Est« je imel razgovor z voditelji ogrske rojalistične stranke, ki so izjavili: Njih stranka ne stremi po drugem, kakor da vzpostavi na Ogrskem zopet institucijo kraljestva, toda ne vlade Habsburžanov. Sicer pa želi stranka zavarovati razvoj Ogrske v narodnem, liberalnem in demokratskem oziru. Gibanje se ne nanaša na gotove osebe. Stranka se bori samo za ideje.

Stavka angleških kovinarjev.

Amsterdam, 9. oktobra. (Dun. KU) Kakor poroča »Telegraaf«, se stavka 50.000 angleških kovinarjev širi čimdalje bolj. »Times« pišejo, da se mora računati z nevarnostjo, da bi se mogel prisiliti en milijon delavcev v strojnih tvornicah k stavki.

Boljševiki ropajo.

LDU Berlin, 9. oktobra. (Dun. KU). »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Kodanja: Iz Stockholma se poroča, da naznanja zunanje ministrstvo, da so boljševiki napadli švedski generalni konzulat v Moskvi in ga oplenili. Odnegli so stvari, vredne 12 milijonov rubljev.

Doma.

Dr. Korošec je z večino Jugoslovanskega kluba zapustil prestolni Belgrad in se vrnil v domačijo. Tudi on, največji optimist, je moral končno izgubiti vero v pošteno voljo političnih nasprotnikov in se prepričati, da v igri, ki jo igra največja politična skupina v državi: demokrati — v resnici ne gre za nič drugega, nego za golo oblast, ki jo hočejo demokrati za vsako ceno ohraniti. Ljudem, ki so povzročili v reševanju krize stvari, kakor so se dogodile ob Trifkovičevi sestavi vlade, ne more biti za blagor države toliko, kakor za lanski sneg ali pa morajo biti politično popolnoma slepi. V obeh slučajih je vsako resno delo z njimi nemogoče in vsako nadaljne prerekanje izgubljen trud in čas. Naj utonejo v močvirju svoje koruptne oblasti, v katero silijo še dalje, dasi jim blato sega že do grla. Skrb poštenih mož mora biti sedaj samo ta, da kolikor mogoče zavarujejo narodne in državne interese pred škodo, ki jim preti od vratolomnega početja demokratov. Ta namen je dovedel tudi dr. Korošec v domačijo.

Središče — Belgrad s poslilo vlado in neizvoljenim parlamentom — je danes torišče najnedostojnejše strankarske politike. Tu se ne da za skupnost ničesar storiti. Zato se treba lotiti dela tam, kjer je pot še prosta — dela v pokrajinah, dela med ljudstvom. Volitve so pred durmi — pa naj je to komu prav ali ne. Sedanji položaj je nevzdržljiv in iz njega vodi edina pot: volitve!

Neizmerno važne bodo te prve državnozbornske volitve v Jugoslaviji. Saj bodo veljale ustavotvorni skupščini, v katere rokah bo bližnja in daljna usoda naše nove domovine. Šlo bo za to, ali naj se naša država postavi na temelje večnoveljavnega božjega zakona: popolne pravičnosti vseh nasproti vsem v kulturnem, socialnem in gospodarskem življenju, za to ali naj vera in Cerkev dobi tisto svobodo, tisto stališče, ki ga potrebuje, da more neovirano, uspešno vršiti svoje veliko, večno poslanstvo, brez katerega bi družba in država neizmerno osiromašile in morale prejalislej propasti, za to, ali naj ima v državi oblast ljudstvo ali pa samo nekateri izvoljeni sloji, za to, ali naj ima veljavo pošteno živo delo ali pa kruti mrtvi kapital.

Med tremi glavnimi strujami nam bo voliti: Med takozvanimi demokrati, ki jih označuje protiverski svobodnjaštvo, kapitalistični gospodarski nazor in načelo brezobzirnega in neomejenega državnega centralizma, potem med socialnimi demokrati, ki so istotako veri sovrani, a v socialnem in gospodarskem oziru revolucionarni komunisti, zagovorniki razrednega boja, ki ne priznavajo nobene zasebne lasti — ter končno med ljudsko stranko, ki zastopa krščanska načela in vsem javnem življenju: trdnost zakona in družine, versko vzgojo v šoli, veljavo in prednost dela in najširše politične pravice ljudstva.

Na prvi pogled je jasno, da je le poslednja stranka prava slovenska in ljudska stranka. V njej le delo označuje vsakega pravega Slovence. Zato ni čudo, da je ogromna večina slovenskega naroda od prvega početka pristala ob to stranko in prav nič ne dvomimo, da se bo izrekla zanjo tudi ob bodočih volitvah tako odločno in jasno, kakor pod prejšnjo državo. Načela, ki jih zastopa, veljajo v vseh razmerah enako, so večna. In ravno pristajanju na ta načela, delu in moči V. L. S., se imamo Slovenci zahvaliti, da velja danes Slovenija za najboljši, najnaprednejši, najzgodnejši del Jugoslavije. Za Slovence in njihovo politično predstavitevstvo — V. L. S. — govore dejstva! Pokrajina, v kateri tudi v teh najtežjih časih vlada največji red in pošteno delo — je, mislimo, tudi za celokupnost, za državo najtrdnější steber. Zato naj bi razni slovenski in hrvaški svobodnjaki malo bolj pazili na svoj jezik, kadar govorijo ali pišejo o »slovenskih klerikalcih« kot o protidržavnem, temnem elementu, kakor to rad dela n. pr. »Agramer Tagblatt«. Slovenija je v tabornu V. L. S. in kar je dobrega v njej, je predvsem njeno delo in njena zasluga.

Zato pa pozdravljeni njeni zastopniki: dr. Korošec in tovariši v domačiji! Vemo,

Vojni stroji v službi kulture.

Vojne stroje, ki so preje služili v protikulturne svrhe, začnajo zdaj uporabljati v koristne namene in ta ali ona iznajdba, ki jo je iznašla slepa strast samovničevanja, bo morda v bodoče človeškemu napredku še dobro služila. Na naši sliki vidimo zgornji »tank«, ono strašno ententno »orožje«, ki služi za plezanje na hribe, tedaj nekaka ladija za turiste; na spodnji sliki pa je vlečni stroj, ki služi zdaj za podiranje lesa in s katerim potegnejo drevo s koreninami vred iz zemlje.

da ste prišli domov, da nadaljujete delo za ljudstvo in stem za ožjo in širšo domovino, zato da dobite med svojim ljudstvom nove pobude, novega ognja, nove utrditve v težkem političnem poklicu. Tako je vselej delal dr. Krek in se je njemu in ljudstvu obilo izplačalo. Tako naj bo tudi sedaj.

Boljševiška grozovlada v Ukrajini.

Kakor poroča »Ukrajinski Prapor« iz zanesljivega vira, so boljševiki ustrelili v Kijevu tri tisoče ljudi. Število žrtev boljševiške vlade je pa v resnici še veliko večje. Radi neznosnih razmer v boljševiških ječah je umrlo v njih več kot petnajst tisoč Ukrajincev.

V Kijevu sta poslovali dve »izredni« sodni komisiji, ena za mesto Kijev, druga — za Ukrajino. Koliko sta obe umorili obsojenih, je težko določiti, no po truplih ki so jih našli v raznih krajih mesta, jih je bilo nekaj tisoč. Narod pa govori o 40 tisočih. Še danes — piše dopisnik »Timesa« — v 15 dan zavzetja Kijeva po Denjkinu, se razprostira po mestu mrtvaški duh od gnijočih trupel. V anatomskem kabinetu vseučilišča je bilo najdeno okoli 200 trupel, na katerih so se poznale sledi strašnega mučenja. V sobi zasebnega stanovanja so našli 140 trupel že skoraj segnitih. Kakor je vidno, so imeli boljševiki veliko veselje po mučenju svojih žrtev.

Kijevska »izrednica« je bila na Vrtni ulici. V vrtu zraven hiše je bila 4 metre globoka jama, iz katere so izvlekli 125 trupel ljudi, ki so bili ubiti ponoči, par dni pred vzetjem mesta. V vrtu se nahaja tudi garaž, kjer so se vršila vsa zverstva. Vse stene so izrite od kroglj in vse polne krvavih madežev, tla so nasičena s krvjo in spolzka, zrak je poln težkega mrličnega smrada, čeprav so že parkrat vse desinficirali. Vsako noč so prebivalci sosednjih domov slišali krik in stok nesrečnih živali.

Ves dom je poln najrazličnejših reči, ki so jih člani izredne komisije ukradli iz zasebnih stanovanj.

Hiša Ukrajinske »brezvičajke« izgleda še bolj strašno. Na dvorišču je jama, kamor so metali ubite. Iz nje se razprostira strašen smrad od gnijoče krvi. V dvorani je stala klada pokrita čez in čez s krvjo.

zraven je pa ležal star bajonet. To je bil kraj trpinčenja.

Znamenitega vseučiliškega profesorja slavista Florinskega je ubila židovka Roza Schwarz lastnoročno. Ta zverina v ženski podobi je bila člen izredne komisije in ubijala ljudi kakor mesar živino. Ko je dobrowska armada zavzela Kijev, so to židovko ujeli in obsodili na smrt.

Politične novice.

Govorica. V poslanskih krogih v Belgradu se je širila govorica, da bo regenta na potovanju v Zagreb in Ljubljano spremljal socialistični voditelj sodrug Korač.

Kako skrb za ljudstvo. »Neuer Tag« poroča: Bivši dunajski kršč. socialni občinski svet je nakupil Dunajčanom za 150 milijonov kron živil, in sicer 1000 vagonov moke, močnih izdelkov, masti, špeha, riža, sladkorja, kave itd. Sedanji socialno demokratični župan Neumann pa nakazuje iz teh zalog izredne priboljške ne ljudstvu, marveč socialno demokratičnim organizacijam.

Friedrich proti framonom. Ogrski ministrski predsednik Friedrich je uvelodel proti framonom preiskavo, ker so se udeleževali komunističnih spletk. Friedrich, ki je bil sam framon, je prosil, da naj ga črtajo iz imenika framonov, ker mu bo tako mogoče lažje izvesti preiskavo.

Dnevne novice.

Proslava petdesetletnice smrti pesnika Jenka (18. oktobra 1869 — 18. oktobra 1919). — Višji šolski svet v Ljubljani je odredil, da vse javne in zasebne srednje, meščanske in ljudske šole v območju deželne vlade za Slovenijo v soboto, dne 18. t. m., s primernimi šolskimi slavnostmi proslave petdesetletnico smrti Simona Jenka, pesnika naše narodne himne »Naprej zastava slave!«

V Preski se ne vrši v nedeljo dne 12. t. m. shod JSZ, ker se isti dan vrši skupno protestno zborovanje. Po nespornosti je bilo delavstvo napačno obveščeno, da se vrši v Ljubljani zborovanje. Isto se vrši sredi meseca novembra. Vsi delavci naj se udeležijo protestnega zborovanja.

Osebnosti. Začasno vpokojeni okrajni živinozdravnik Hugon Turk je zopet sprejet v državno službo in imenovan za višjega državnega živinozdravnika v IX. čin. razredu. Agrarni zemljemerec v državni službi Fran Detter je pomaknjen v IX. čin. razred.

Za stalne učitelje so nameščeni na državni realni gimnaziji v Novem mestu: prof. Janko Krajec, Ivan Koštial, dr. Milan Šerko; na državni gimnaziji v Kranju: Mirko Kmet; na državni realni gimnaziji v Ljubljani: Josip Marn, Viktor Prosenik, prof. na državni gimnaziji v Petrinju in Vinko Levčnik prof. risanja na državni realni v Splitu se prevzema v državno šolsko službo v Sloveniji.

Proti tujim podjetjem. Bosenska vlada je odredila, da bodo imele v vseh državnih podjetjih prednost ponudbe domačih ljudi, pa naj bi bile tudi za 5 odstotkov dražje, nego ponudbe tujih podjetij in tvrdi.

Izvoz našega žita. Od letošnje zetje bo izvozila naša država 40.000 vagonov žita, in sicer za zameno z drugim blagom v Avstrijo, Češko in Mažarsko, 25 tisoč vagonov, v Grčijo 6500 vagonov, ostalo v zaveznike in nevtralne države.

Zaradi prometnih težkoč, ki so nastale na hrvaški progi vsled prepočasnega začarivanja v Zagrebu, smo bili primorani ustaviti do nadaljnjega sledeče osebnosti vlake: na progi Zidani most—Ljubljana gl. kol. vlaka št. 40 in 45, Zidani most—Zagreb j. k. vlake št. 507, 508, 510 in 511 in na progi Zagreb j. k.—Sisak vlaka št. 518a in 519a. Sedaj se vozeči vlak št. 504 odhaja iz Zidanega mosta šele ob 6. uri 20 minut, tako da ima zvezo na vlak št. 36 iz Ljubljane. Vlak št. 503 odhaja iz Zagreba šele ob 16. uri in ima zvezo v Zidanem mostu na vlak št. 39 proti Ljubljani in na vlak št. 42 proti Mariboru. — Obratno ravnateljstvo južne železnice, Ljubljana.

Ljubljanske novice.

Iz pisarne dramskega gledališča. Premijera novitete »Kasija«, izvirne slovenske drame v treh dejanjih Stanka Majcena se ne bo vršila v torek 14. t. m., kot je bilo pomotoma včeraj objavljeno, temveč v sredo dne 15. t. m.

Delavstvo nekdanje ljubljanske predilnice. V svrhu popisa se vabi vsa delavstva predilnice, katero je prosilo podpore, v soboto popoldne ob 3. uri v Ljudski dom, streljska ulica 12, II. nadstropje, mala dvorana. Da se odpošlje čimprej zagotovljen popis, je v interesu vseh prosilcev. Za shod povejte svojim tovarišem in tovarišicam.

cam okrog, da se udeležijo vsi točno. Po-verjeništvu za soc. skrb je obljubilo enkratno podporo. — Jugoslov. Stokovna Zveza.

Mezdno gibanje grafičnih strok. Včeraj popoldne so lastniki tiskaren odgovorili, da so pripravljeni za pogajanja, katera naj bi se pričela v ponedeljek. Z ozirom na ta odgovor se je sinoči ob 8. uri zbralo pred Prešernovim spomenikom do 250 uslužbencev grafičnih strok, ki so na to odkorakali pred Černetovo hišo na Cankarjevem nabrežju, kjer so društveni prostor tiskarskega pomočniškega društva. Tam se je vršila seja zaupnikov. Uslužbenci so poslali k sebi deputacijo, ki je zahtevala, da se morajo pogajanja s podjetniki končati še ta teden. Ko je deputacija dobila pomirljivo poročilo in je to sporočila pred hišo zbrani množici, se je ta mirno razšla. Zaupniki so sklenili, da ostanejo pri svoji prvotni zahtevi, katero so sporočili podjetnikom že v ponedeljek, da morajo biti pogajanja končana do sobote ob 12. uri popoldne.

Mestni popisni urad ostane dne 11. t. m. radi snajenja prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so samo nujni in neodložljivi slučaji.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 28. septembra do 4. oktobra 1919. Število novorojencev 35, mrtvorojencev 1, umrlih 23, od umrlih je domačinov 12, tujcev 11. Umrli so za grižo 5, (med temi 2 dva tujca), za vrtico 1, za jetiko 3, med temi 1 tujec, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 12. — Za nalezljivimi boleznimi so oboli in sicer za tifusom 2 domačina in dva tujca, za grižo 13 domačinov, 8 tujcev in 5 vojakov, za vrtico 1, za malarijo 1.

Narodno gledališče.

Opera.

- 11. oktobra, sobota: »Manon«. Abonement B.
- 12. oktobra, nedelja: »Dijak prociak«. Izven abon.
- 13. oktobra, ponedeljek: Zaprto.
- 14. oktobra, torek: »Manon«. Abonement A.
- 15. oktobra, sredo: »Dijak prociak«. Abonement C.
- 16. oktobra, četrtek: »Postiljon iz Lonjumeau«. Abonement E.
- 17. oktobra, petek: »Hoffmanove pripovedke«. Abonement B.
- 18. oktobra, sobota: »Dijak prociak«. Abonement D.
- 19. oktobra, nedelja: »Pikova dama«. Abonement D.
- 20. oktobra, ponedeljek: Zaprto.

Drama.

- 11. oktobra, sobota: »Tata«. Abon. E.
- 12. oktobra, nedelja, ob 3. uri popoldne: »Favn«. Izven abon.
- 12. oktobra, nedelja, zvečer delavska predstava »Dnevi našega življenja«. Izven abonementa.
- 13. oktobra, ponedeljek, »Striček Vanja«. Abon. A.
- 14. oktobra, torek: Zaprto.
- 15. oktobra, sredo: »Kasija«. Izven abonement.
- 16. oktobra, četrtek popoldan: »Favn«. Dijaska predstava. Izven abon.
- 16. oktobra, četrtek zvečer: Zaprto.
- 17. oktobra, petek: »Kasija«. Abonement D.
- 18. oktobra, sobota: »Tata«. Abon. C.
- 19. oktobra, nedelja popoldne: »Sne-gulčica in škrtac«. Izven abonement.
- 19. oktobra, nedelja zvečer: »Striček Vanja«. Izven abonement, delavska predstava.

Razne novice.

Glad in draginja v Kijevu. Pud moke stane v Kijevu 4000 rubljev, funt masti 400 rubljev, funt jajc 200 rubljev. V Rostovu in Donu pa razsaja pegasti legar, ljudje umirajo trumoma. (Glede živeža veljajo te cene le za one, ki ga hočejo kupiti preko predpisane množine, ki jo dobi vsak.)

Plemska posestva zaplenjena. Eston-ska narodna skupščina je sklenila, da bodo zaplenili vsa plemiška posestva.

Maksim Gorkij v sovjetski vladi. Po vestih iz Petrograda je izjavil Maksim Gorki, da se bo sovjetska vlada obdržala le še kake tri mesece. — Kolčak je baje mobiliziral vse kozake od 15. do 70. leta.

Denaren pošiljatelj Avstro-ogrske banke pod varstvom Angležev. Dne 7. t. m. je odpeljalo več avtomobilov bankovce na Ogrsko. Avtomobile so stražili angleški vojaki, katerim sta poveljevala dva angleška častnika.

Nedeljski počitek žurnalistov na Italijanskem. Ministrski svet je odobril dekret, s katerim bo vpeljan nedeljski počitek za časnikarska podjetja od prve nedelje 1920. leta naprej.

Ministrova prtljaga ukradena. Ministru Beneš je bila na potu iz Pariza v Prago uropana prtljaga.

Adelina Patti umrla. Iz Londona poroča listom, da je te dni umrla na svojem gradu Fottgalle na Angleškem Adelina Patti, ki je bila izmed najslavnejših pevk na svetu. Adelina Patti se je rodila v l. 1843. v Madridu, ko hčerka tenorista Salvatorja Pattija. Poučeval in izobraževal jo je njen svak M. Strakosch, ki je imel nje sestro Amalijo za ženo. Najprej je nastopila v New Yorku, kjer je nje družina že več let živela. Nje slavo je prvi razglasil London (v l. 1861.), od koder je nastopila naravnost triumfalno potovanje po svetu. Bila je prvovrstna koloraturna pevka z nenavadno lepim glasom.

Leninov padec. »Narodni Listy« so prinesli naslednjo novost: Poročilo, ki je prišlo iz štockholmskih ruskih krogov, trdi, da so Lenina vrgli iz vlade in da je zdaj v zaporu v moskovskem Kremlju. Novi bolševiški vladar je baje Toršický.

Pomnik Kristofu Kolumbu v Buenos Aires. Italijanska naselbina je sklenila, da podari argentinski republiki v dar pomnik Kristofa Kolumba. Pomnik bodo odkrili na dan narodnega praznika, ki bo na 25. dan meseca maja 1920. l. v Buenos Aires.

Tretji del Bismarkovih spominov izide. Berolinski listi poročajo: Založništvo Cotovo bo vključ ugovorom Bismarkovih dedičev izdalo še pred Božičem tretji zvezek Bismarkovih »Misli in spomini«, ki bi po dogovoru ne smeli priti v javnost, dokler je še živ bivši nemški cesar Viljem.

Svoje glavi Viljem. Angleški listi poročajo naslednjo epizodo: Viljem je kupil na Nizozemskem nov grad. Notar je ugovarjal, da bi bivši cesar podpisal kupno pogodbo samo z besedo »Viljem«, kakor je

podpisoval, ko je še vladal. Notar je zahteval, da se mora podpisati: Viljem Hohenzollernski. Stari zločinec se je trdovratno upiral ali navsezadnje se je le podpisal: »Viljem iz rodu Hohenzollernov.«

Zarota proti sovjetski vladi. Kot poročajo iz Moskve, je tam odkrita zarota proti sovjetski vladi. Prijeli so kakih 200 oseb, od katerih jih je 66 ušlo. Pretekli mesec sta bili vrženi v dvorano osrednjega komunističnega odbora dve bombi. Eksplozija je usmrtila več oseb, med temi dva poverjenika. Ranjenih je bilo 35 ljudi.

Vojna sila Nemčije. Po mirovnem sklepu sme imeti Nemčija samo 100.000 vojakov. Vendar pa so Nemci med mirovnimi pogajanjimi organizirali zelo močno armado, ki daleč presega število, ki je določeno, le da se nekdanja vojaška sila skriva pod različni imeni. Nemčija ima še danes 9000 lahkih in 7000 težkih topov.

Nemiri na Portugalskem. Sindikalisti na Portugalskem so izvali nemire, pri katerih je bilo aretiranih v Lisboni do 200 oseb. Sindikalistično gibanje se širi po vsi državi in raste čez glavo.

Francoski železničarji zahtevajo, da jim povišajo plače za 100 odstotkov. Začetna plača železničarjev naj bi znašala 4800 frankov.

Rumunska kraljica na Italijanskem. Iz Rima poročajo listom, da je rumunska kraljica prišla iz Trsta v kopališče Viareggio na Laškem.

Afriška odprava vojvode Abruškega. Rimski listi poročajo, da so dovršene priprave za ekspedicijo. Poleg vojvode se bo udeležilo odprave sedem strokovnjakov. Ekspedicija bo trajala sedem mesecev.

Obraz.

Novela. Spisal Rabindranat Tagore.

(Konec.)

Moj mož je dejal počasi: »Povedal Ti bom resnico. Bojim se te. Tvoja slepota te je zaprla v svojo trdnjavo in jaz nimam vhoda do tebe. Zame ti nisi več žena. Ti si strašna kot kak Bog. Jaz ne morem več živeti svoje vsakdanje življenje s teboj. Jaz želim žene — čisto navadne žene, s katero bom lahko ljubkoval, se pričkal, se je dobrihal in zmerjal, kolikor me bo volja.«

O, raztrgal moje srce in pogled! Kaj drugega sem kot čisto navadna ženska? Ravno ona deklica sem, kot sem bila, ko sem se poročila. Deklica z vsem svojim hrepenenjem verovati, zaupati in spoštovati.

Ne spominjam se več natančno besed, ki sem jih govorila. Vem samo, da sem dejala: »Če sem ti zvesta žena, tedaj, Bog mi je priča, ne boš storil tega brezbožnega dejanja, ne boš prelomil svoje prisege. Poprej kot boš storil tako hudodelstvo, bom jaz vdova, ali pa umre Hemangini.«

Nato sem se zgrudila nezavestna na tla. Ko sem se zavedla, je bila že noč. Ptice so molčale. Moj mož je bil odšel.

Ves dan sem prebela v pobožnosti pred Najsvetejšim bišnega oltarja. Zvečer pa se je začela divja nevihta z bliski, gromom in dežjem in je stresala hišo. Ko sem šepetala pred oltarjem, nisem prosila Boga, da bi rešil mojega moža pred nesrečo v nevihti, četudi je morda bil ob istem času v nevarnosti na reki. Molila sem, da bi bil moj mož obvarovan velikega greha, pa naj se zgodi karkoli.

Noč je prešla. Ves naslednji dan sem vztrajala v pobožnosti pred oltarjem. Ko se je zvečerilo, je nastal ropot vsled udarcev in krkanje na vrata. Ko so vrata iz tečajev, so me dobili, ko sem ležala nezavestna na tleh in so me odnesli v mojo sobo.

Ko sem se zavedla, sem zaslišala, da mi nekdo šepetaje na uho: »Sestra.«

Zapazila sem, da ležim v svoji sobi, z glavo v Kadambininem naročju. Ko sem zganila z glavo, sem zaslišala šum njene obleke. Bil je šum poročne obleke.

O moj Bog, moj Bog! Moja molitev ni bila uslišana. Moj mož se je pogubil!

Hemangini je sklonila svojo glavo in dejala s sladkim šepetanjem: »Sestra, ljubica, prišlo sem, da izprosim blagoslova za najino poroko.«

Sprva je otrpnilo moje telo kakor drevesno deblo, v katerega je udarila strela. Nato sem sedla in dejala bolestno in se silila izgovoriti te besede: »Čemu bi te ne blagoslovila? Saj ti mi nisi storila nobene krivice.«

Hemangini se je zasmejala z veselimi smehom.

Krivicel! je dejala. »Ko si se ti poročila, je bilo prav, če se poročim jaz, imenuješ krivico!«

Poskusila sem se smejeti kot v odgovor za njen smeh. V svoji duši sem govorila: »Moja molitev ni zadnje na tem svetu. Njegova volja je vse. Naj pada udarci na mojo glavo; toda moje vero in moje zaupanje v Boga naj puste nedotaknjeno.«

Hemangini se je sklonila pred menoj in se dotaknila mojih nog. »Bodi srečna,« sem govorila in jo blagoslovljala, »veseli se nepretrganega blagostanja.«

Hemangini se ni bila zadovoljna.

»Ljuba sestra!« je dejala, »če blagosloviš samo mene, ni dovolj. Ti nama moraš dati popolno srečo, ti moraš sprejeti s temi blagoslovljenimi rokami tudi mojega moža v svojo hišo. Dovolj, da ga pripeljem.«

Dejala sem: »Pripelji mi ga.«

Par trenutkov pozneje sem zaslišala zaupljive korake in vprašanje: »Kumo, kako se počutiš?«

Planila sem in se ozrla na zemljo in zavpila: »Dada!«

Hemangini je planila v smeh.

»Ti ga imenuješ še vedno starejšega brata?« jo je vprašala. Kaka neumnost! Imenuj ga mlajšega brata, potegni ga za ušesa, zlasaj ga, zakaj on me je vzel za ženo, tvojo mlajšo sestro.«

Zdaj sem razumela. Moj je bil obvarovan prestrašnega greha. On se ni pogubil.

Vedela sem, da se moj dada ni nameraval nikoli poročiti. In odkar je umrla moja mati, je manjkala tudi njena sveta želja, ki bi ga silila v zakon. Toda jaz, njegova sestra, sem po svoji silni stiski storila, da se je zgodilo, kar se je zgodilo. Poročil se je radi mene.

Solze veselja so se udrle iz mojih oči in tekle čez lica. Poizkusila sem, da bi jih zadržala, pa nisem mogla. Dada je pogladil moje lase.

Hemangini se me je oklepala in se smejala neprestano.

Velik del noči sem bdela v svoji postelji in čakala v napetem strahu na moža, da se vrne. Nisem si mogla misliti, kako bo preстал ta udarec sramote in prevare.

Ko je že zdavnaj pretekla polnočna ura, so se odprla počasi vrata moje spalnice. Sedla sem in poslušala. Bili so koraki mojega moža. Moje srce je pričelo biti. Stopil je k moji postelji in vzel mojo roko v svojo.

Tvoj dada,« je dejal, »me je rešil pogubljenja. Globlje in globlje me je razjedala blaznost hipa. Objela me je bila slepota, kateri nisem mogel ubežati. Sam Bog zna, kaka teža je ležala na meni oni dan, ko sem se vkrcal v čoln. Vihar je divjal nad reko in pokrival nebo. Sredi strahu mi je prišla tiha misel v moje srce, da bi utonil in rešil življenje vozlov, v katere sem se bil zadržal. Prišel sem v Matur. Tam sem izvedel novico, ki mi je prinesla svobodo. Tvoj brat je vzel Hemangini za ženo. Ne morem ti povedati, s kakim veseljem in kako osramočenostjo sem sprejel to vest. Hitel sem zopet na krov ladije. V tem hipu sem spoznal, da zame ni druge sreče razen tebe. Ti si boginja.«

V smehu in joku sem mu dejala: »Ne, ne, ne! Nočem biti več boginja! Jaz sem samo tvoja mala žena.«

Ljubica,« je dejal, »tudi jaz ti imam nekaj reči. Ne osramoti me nikoli s tem, da me imenuješ svojega boga.«

Naslednjega dne je bilo malo mesto vse veselo od zvenenja školjk. Toda nihče se ni upal omeniti niti z eno besedico one oči, v kateri bi se bili skoraj vsi pogubili!

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Odgovorni urednik Jože Rutar. Tiska »Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani«.